

?Companyia Anònima Manresana d'Electricitat (CAME)

Manresa és una de les cinc primeres ciutats de Catalunya on es va distribuir el corrent elèctric i l'edifici conegut popularment per l'Anònima, o Forces Hidroelèctriques del Segre, n'és el testimoni. Aquesta central tèrmica de 1894 mostra una bonica façana resolta en estil industrial academicista

Foto: Francesc Rubí.

Està atribuïda a l'arquitecte Ignasi Oms i Ponsa i, de fet, els elements decoratius de la façana recorden als del proper Col·legis dels Infants, de 1898. La seva esvelta xemeneia es veu pràcticament des de tota la ciutat i forma part del seu "sky line".

El conjunt està format per tres edificis que ocupen bona part de l'illa. Els elements més destacats són la fàbrica de pisos amb façana al carrer de Llussà, la nau interior que contenia les dinamos i la

xemeneia. L'edifici amb façana a l'exterior es va concebre per a oficines i per a una fàbrica tèxtil i és de planta rectangular. La part occidental de la façana conté l'accés i està dissenyada a partir d'un eix de simetria format per la porta principal i una torre que corona la façana, just al davant del carrer de la Dama. El parament és d'obra vista de maó, excepte uns panys de maçoneria a la planta baixa. Les obertures són en arc de mig punt o rebaixat, als laterals, amb el maó col·locat en forma de plec de llibre o a trencajunts. Un altre element decoratiu són les impostes i els guardapols de maó. Cal remarcar també diferents elements de ferro com les baranes de les balconeres, les gelosies, especialment la de la porta principal, i els suports dels fanals. En del pati interior hi ha les naus on es fabricava l'electricitat. La més espaiosa, de 28x10 m, era la sala de dinamos i quadres de distribució, on destaca l'espai diàfan sense columnes i les encavallades metàl·liques de la coberta. Al soterrani hi ha la carbonera, el passadís de fums i la base de la xemeneia, que és de gran altura, feta també de maó i reforçada amb anells de ferro.

El catàleg de Manresa protegeix la volumetria general de l'edifici, la composició de les façanes i cobertes i els elements que fan referència al seu passat industrial. Forma part del catàleg per la importància històrica, artística i perquè és un referent del passat industrial de la ciutat. Als anys setanta del segle XIX hi va haver a Manresa les primeres experiències de producció d'energia elèctrica i als noranta l'Ajuntament va posar a concurs l'enllumenat públic, guanyat per la Societat d'Enllumenat Elèctric, dels socis Gallifa, Gomis, Vila i Ferrer, que van aixecar aquesta central. El 1909 l'empresa es convertí en la CAME, o l'Anònima, i el 1956, poc abans d'inaugurar el pantà d'Oliana, es va denominar Forces Hidroelèctriques del Segre. La central es va desmantellar el 1945.

[despiece]**PER SABER-NE MÉS:**

- ALAYO, Joan Carles, "Els inicis del gas i de l'electricitat a Manresa?", a "Dovella", Manresa, 2020, p. 23-28.
- CAMPRUBÍ, Josep, "Els serveis d'electricitat, gas i telèfon?", a "Història de la ciutat de Manresa 1900-1950", Caixa de Manresa, 1971.
- LACUESTA, Raquel, "Ignasi Oms i Ponsa, arquitecte: la consolidació del modernisme terra endins", Delegació del Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya a Manresa i Angle Editorial, Manresa, 2009.[despiece]